

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/147/2016
Identifikačné číslo spisu: 2212211561
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2212211561.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkyň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v spore žalobcov 1/ AKVAMONT s.r.o., so sídlom v Dunajskej Strede, Letištná č. 61/319, IČO: 31444288, 2/ Ing. Z. C., bývajúceho v B., proti žalovanej ELBEVA, a.s., so sídlom v Dunajskej Strede, Letištná č. 61/319, IČO: 36252204, o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a jeho trpenie, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 12 C 99/2012, o dovolaní žalobkyne 1/, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Legal Cases s.r.o., Dunajská Streda, Alžbetínske námestie č. 328, IČO: 36720097, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 30. septembra 2015 sp. zn. 10 Co 9/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. októbra 2013 sp. zn. 12 C 99/2012-196: I. určil, že žalobkyňa 1/ nadobudla právo zodpovedajúce vecnému bremenu, obsahom ktorého je jej právo prechodu a prejazdu vozidlom k administratívnej budove stojacej na parcele č. XX/X v katastrálnom území A., a to cez pozemok vyčlenený z parcely č. XX vedenej na liste vlastníctva č. XXXX a zameraný geometrickým plánom č. 46610910-15/2013 z 31. marca 2013 ako parcela č. 19/12 vo výmere X XXX m² (ďalej len „sporný pozemok“), II. vo zvyšku žalobu zamietol a III. rozhodol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Podľa právneho názoru súdu prvej inštancie žalobcovia, ktorí tvrdili nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu právnym titulom vydržania, preukázali existenciu ich naliehavého právneho záujmu na nimi požadovanom určení [§ 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)]. Výkonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobkyňa 1/ od roku 1998 využívala sporný pozemok vo vlastníctve žalovanej za účelom prechodu a prejazdu vozidlom k administratívnej budove, v ktorej sú jej priestory. Aj žalovaná potvrdila, že išlo o nepretržité a neprerušované užívanie tejto parcely po dobu viac ako 10 rokov. Predmetná administratívna budova je obkolesená pozemkom

patriacim žalovanej; vstup do budovy je možný výlučne cez tento pozemok. Podľa právneho názoru súdu prvej inštancie nadobudla žalobkyňa 1/ vecné bremeno prechodu a prejazdu cez sporný pozemok právnym titulom vydržania (§ 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka), preto v časti týkajúcej sa žalobkyne 1/ žalobe vyhovel. Žalobu žalobcu 2/ zamietol s odôvodnením, že sporný pozemok neužíval po dobu stanovenú zákonom. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukázaním na § 151 ods. 3 O.s.p.

2. Na odvolanie žalobkyne 1/ Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. septembra 2015 sp. zn. 10 Co 9/2014 napadnutý rozsudok vo vyhovujúcej časti veci samej zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, že žalobu zamietol. Zmeňujúci výrok odôvodnil tým, že súd prvej inštancie vec po právnej stránke nesprávne posúdil. Odvolací súd poukázal na ustanovenia § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1, § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že tak, ako je pri vydržaní vlastníckeho práva predpokladom dobrej viery oprávneného držiteľa veci jeho presvedčenie, že mu vec patrí ako vlastníkovi, tak pri vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je predpokladom dobrej viery oprávneného držiteľa tohto práva jeho presvedčenie, že oprávnené (a po stanovenú dobu) vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Toto presvedčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami, ktoré ho k tomu oprávňujú. Oprávnený držiteľ práva zodpovedajúceho vecnému bremenu musí byť „so zreteľom na všetky okolnosti“ v dobrej viere, že ním vykonávané právo k cudzej veci mu patrí z dôvodu, že mu vzniklo alebo na neho prešlo. Posúdenie, či držiteľ je v dobrej viere alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne, teda nie zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) subjektu tvrdiaceho vydržanie. Vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu takéto právo patrí. Nevyhnutnou podmienkou nadobudnutia vecného bremena v zmysle § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka je existencia právneho dôvodu (titulu), z ktorého subjekt tvrdiaci vydržanie so zreteľom na všetky okolnosti môže objektívne vyvodzovať a byť v dobrej viere, že v určitom právnom vzťahu jemu patrí právo k cudzej veci spôsobilé byť obsahom vecného bremena a niekto iný je povinný strpieť výkon tohto práva. Sama skutočnosť, že niekto koná spôsobom, ktorý naplňuje možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (prechod, prejazd cez cudzí pozemok), ešte neznamená, že je oprávneným držiteľom tohto vecného práva. Podľa presvedčenia odvolacieho súdu skutkový stav zistený súdom prvej inštancie neopodstatňoval záver, že žalobkyňa 1/ vydržala právo vecného bremena prechodu a prejazdu cez sporný pozemok. V konaní tvrdila, že dobrú vieru odvodzuje od okolností, za ktorých spoločne so žalovanou a ďalším subjektom nadobudli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v areáli Agrochemického podniku Dunajská Streda (ďalej len „ACHP“), osobitne poukazovala na ich neurčitú dohodu o spoločnom užívaní parcely č. XX/X, v zmysle ktorej mala mať neobmedzený prístup k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v areáli ACHP. Existenciu takejto dohody ale žalovaná popierala a žalobkyňa 1/ pripustila, že možnosť využívať sporný pozemok na prejazd a prechod nepotvrďuje žiadny listinný doklad. So zreteľom na tieto skutočnosti dospel odvolací súd k záveru, že žalobkyňa 1/ neunesla dôkazné bremeno, lebo nepreukázala existenciu takej dohody so žalovanou, ktorá by opodstatňovala jej domnienku, že vydržaním nadobudla žalobou uplatnené právo. Výrok o trovách konania zrušil s poukázaním na jeho vecnú nesprávnosť (§ 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p. a tiež § 221 ods. 2 O.s.p.). O trovách odvolacieho konania nerozhodol (§ 224 ods. 4 O.s.p.).

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa 1/ s odôvodnením, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázala na to, že 3. septembra 2003 uzavreli spoloční nadobúdatelia nehnuteľností v areáli ACHP dohody o úprave ich vzájomných práv a povinností (napríklad o užívaní komunikácie nachádzajúcej sa v areáli, plynovodnej prípojke a rozvode plynu). Vnútoraná komunikácia v areáli sa nachádza na parcele č. XX/XX, ktorá vedie od vstupnej brány a je z nej prístup cez parcelu č. XX/X k administratívnej budove na parcele č. XX/XX. Prístup do tejto budovy, v ktorej žalobkyňa 1/ vykonáva administratívnu časť svojej podnikateľskej agendy, je možný len cez parcelu č. XX/X vo vlastníctve žalovanej. Bez dohody o užívaní tejto parcely by žalobkyňa 1/ nikdy nekúpila nielen predmetnú administratívnu budovu, ale ani ďalšie nehnuteľnosti v areáli ACHP. So zreteľom na celkom jasnú dohodu o neobmedzenom prístupe k tejto budove bol všetkým zúčastneným zrejme, že vlastníčkou parcely č. XX/X bude síce žalovaná, pozemok však budú neobmedzene užívať všetci nadobúdatelia nehnuteľností nachádzajúcich sa v areáli.

Vzhľadom na okolnosti nadobudnutia nehnuteľností v areáli ACHP a s prihliadnutím na obsah dohôd o užívaní týchto nehnuteľností bola teda žalobkyňa bezpochyby v dobrej viere, že sporný pozemok užíva nerušené, vykonávajúc práva vyplývajúce z vecného bremena. Sama neexistencia dohody o zriadení vecného bremena neznamená, že žalobkyňa 1/ ňou tvrdené právo nevzniklo. Odvolací súd, ktorý dospel k opačnému záveru, skutkové zistenia nesprávne právne posúdil. Z týchto dôvodov žalobkyňa 1/ žiadala napadnutý rozsudok zmeniť a potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že nikdy neexistoval žiadny právny titul, z ktorého by žalobkyňa 1/ mohla vyvodzovať svoju dobrú vieru v to, že sporný pozemok užíva vykonávajúc právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Pre daný spor nie je právne významné, akým spôsobom a v akých podieloch boli nadobudnuté nehnuteľnosti v areáli ACHP. Rozhodujúce je, že parcelu č. XX/X nadobudla do výlučného vlastníctva žalovaná a o jej užívaní nebola nikdy uzavretá dohoda, z ktorej by žalobkyňa 1/ mohla vyvodzovať, že sa ňou zriaďuje vecné bremeno. Z týchto dôvodov žalovaná žiadala nedôvodné dovolanie zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

5. Dovolanie bolo podané 10. novembra 2015. Podaním dovolania nastali právne účinky, ktoré právny poriadok spája s podaním dovolania.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, nie však dôvodné.

8. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, uskutočnení dovolacieho prieskumu a vydaní (pre dovolateľa) priaznivého rozhodnutia.

8.1. Dovolanie podané do 30. júna 2016, v prípade ktorého podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania ani pre odmietnutie dovolania, vyvolalo procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

8.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

9. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 8.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

10. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám

uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

11. V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvej inštancie. Prípustnosť dovolania proti tomuto rozsudku vyplývala z § 238 ods. 1 O.s.p.

12. Právna úprava účinná do 30. júna 2016 ukladala dovolaciemu súdu, aby aj ex lege prihliadol na vady zmätočnosti (§ 237 ods. 1 O.s.p.) a na tzv. iné vady konania majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Žalobkyňa 1/ takéto vady v dovolaní netvrdila a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

13. Dovolateľka zastáva názor, že ňou podané dovolanie je opodstatnené preto, lebo rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

13.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13.2. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu spočíva napadnutý rozsudok na správnom právnom závere, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že k spornému pozemku nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

14. Dovolateľka zastáva - podľa presvedčenia odvolacieho súdu ale nedôvodne - názor, že odvolací súd vec nesprávne posúdil v otázke splnenia predpokladov pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v zmysle § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

15. Najvyšší súd sa stotožňuje s konštatovaním odvolacieho súdu, podľa ktorého predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú podobné predpokladom vydržania vlastníckeho práva. K predpokladom vydržania vlastníckeho práva zaujal už právne závery v mnohých rozhodnutiach (na niektoré z nich, aplikovateľné aj na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, poukazuje ďalej).

15.1. V rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 271/2007 najvyšší súd uviedol, že „predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť ale posudzovaná z objektívneho hľadiska, t. j. či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva veci, ktorých vlastníctvo nenadobudol“.

15.2. V súlade s tým najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 49/2010 konštatoval, že „dobromyseľnosť, ako vnútorný psychický stav, je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou, resp. vykonávaniu práva pre seba. Z týchto okolností potom možno usúdiť, či držiteľ mohol, alebo nemohol rozpoznať, že mu vec alebo právo skutočne patrí. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva“.

15.3. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 12/2010 na vyššie uvedené nadviazal konštatovaním, podľa ktorého „posúdenie, či držiteľ v dobrej viere je alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie

iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnomu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva.

15.4. Aj v ďalších rozhodnutiach (viď napríklad 4 Cdo 287/2006 a 5 Cdo 234/2009) najvyšší súd vysvetlil, že medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec (držiteľ) nadobudol, či mu svedčí nejaký nadobúdaci titul.

16. Nadväzujúc na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že jedným z viacerých predpokladov vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je skutočnosť, že ten, kto určitú nehnuteľnosť užíva (napríklad za účelom prechodu alebo prejazdu), je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že koná ako oprávnený z vecného bremena. Rozhodujúcim tu nie sú subjektívne predstavy alebo domnienky konajúceho; jeho dobromyseľnosť musí byť, podobne ako v prípade vydržania vlastníckeho práva, posudzovaná z objektívneho hľadiska, to znamená z hľadiska, či pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Sama skutočnosť, že nehnuteľnosť užíva nerušene po dobu presahujúcu 10 rokov, nezakladá dobrú vieru o tom, že ide o výkon práva zodpovedajúci vecnému bremenu.

17. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu vyvodil odvolací súd zo skutkových zistení nadobudnutých v procese dokazovania správne právne závery. Dovolací súd poukazuje na vecne správne odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia (bod 2. tohto rozsudku najvyššieho súdu) s tým, že sa s ním v celom rozsahu stotožňuje. Aj podľa presvedčenia dovolacieho súdu žalobkyňa 1/ v konaní neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala svoje tvrdenia, že sporný pozemok užívala dobromyseľne a že pri prejazde a prechode cez sporný pozemok bola v tom, že vykonáva právo vyplývajúce z vecného bremena. Skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzovala svoju dobrú vieru, právny názor zastávaný žalobkyňou 1/ neumožňovali.

18. Nad rámec vyššie uvedeného a tiež nad rámec dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku najvyšší súd so zreteľom na individuálne okolnosti daného sporu poukazuje na to, že v jeho rozhodovacej praxi už bola riešená otázka (viď ďalej bod 18.1.), či dobromyseľnosť držby môže za účinnosti Občianskeho zákonníka zakladať kúpna zmluva o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom. Obdobnou je otázka, či za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení od 1. januára 1992 môže dobrú vieru určitého subjektu v to, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu, zakladať zmluva, na základe ktorej nebol povolený vklad do katastra nehnuteľností (viď § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka).

18.1. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 283/2009, ktoré bolo v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky publikované ako R 73/2015, dospel k záveru, podľa ktorého „oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom v zmysle zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok)“. Najvyšší súd v uvedenom judikáte vysvetlil, že o dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalkej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedlniteľný (3 Cdo 97/2009, 4 Cdo 283/2009, 5 Cdo 30/2010, 3 MCdo 7/2010, 3 MCdo 8/2010 a 6 MCdo 5/2010). Neznalosť inak jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona nikoho neospravedľňuje - pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou

právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Požiadavku, aby zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnej veci boli registrované štátnym notárstvom, bola v Občianskom zákonníku upravená jasne a jednoznačne.

18.2. Nadväzujúc na vyššie uvedené a so zreteľom na celkom jednoznačné a zrozumiteľné ustanovenie § 150o ods. 1 Občianskeho zákonníka (podľa ktorého sa pre nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vyžaduje vklad do katastra) zastáva najvyšší súd názor, že od 1. januára 1992 nemôže dobrú vieru určitého subjektu v to, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu, zakladať zmluva, na základe ktorej nebol povolený vklad do katastra nehnuteľností.

19. Z dôvodov vyššie uvedených dospel najvyšší súd k záveru, že žalobkyňa 1/ podala dovolanie, ktoré síce vyvolalo procesný účinok umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu (§ 470 ods. 2 CSP v spojení s § 238 ods. 1 O.s.p.), neopodstatnene ním ale napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

20. Najvyšší súd preto dovolanie žalobkyne 1/ zamietol podľa § 448 CSP.

21. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania.

21.1. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

21.2. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.